

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
sandra.lennander@regeringskansliet.se

Yttrande över Statens energimyndighets hemställan angående förordning om statligt stöd för en mer effektiv energianvändning i företag.

Er beteckning: KN2025/02420

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Norrbottens län instämmer i huvudsak förslagen i remissen och ser positivt på energieffektivisering i företag eftersom många åtgärder annars riskerar att inte genomföras trots stor potential. Energieffektivisering kan stärka företagens konkurrenskraft, bidra till hållbar tillväxt samt vara viktig ur klimat- och beredskapsperspektiv. Länsstyrelsen anser samtidigt att stödet bör utformas så att även mindre företag kan ta del av det, exempelvis genom att prioritera åtgärder utifrån effektivisering per investerad krona. Länsstyrelsen framhåller också att länsstyrelserna bör ges en aktiv roll i processen eftersom länsstyrelsernas regionala kunskap kan bidra till bättre bedömningar, ökad insyn i regional utveckling samt underlätta tillsyn, uppföljning och informationsinsatser.

Allmänna synpunkter

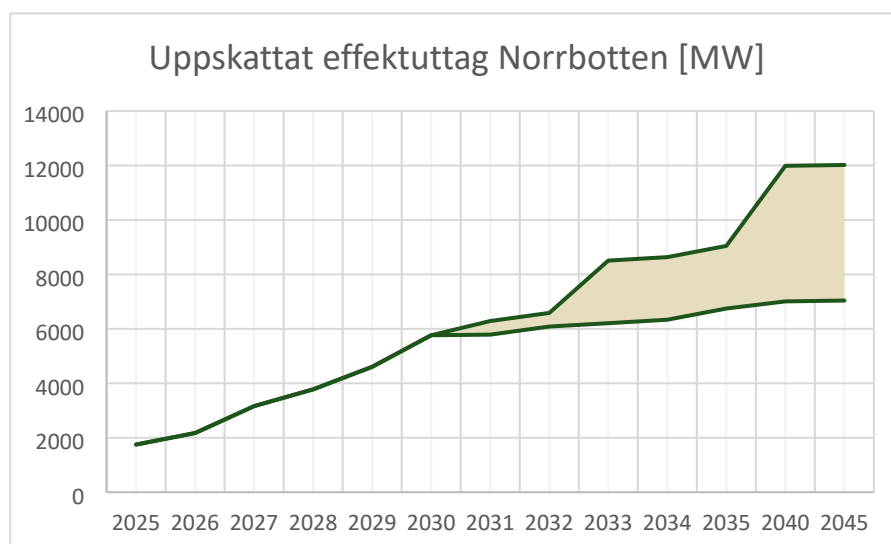
Effektbehov i Norrbottens län

Av förslaget framgår att efterfrågan på nya elnätsanslutningar och ökat effektuttag är stor, särskilt i södra Sverige. Det är dock viktigt att framhålla att utmaningarna kopplade till effektbehovet i norra Sverige också är betydande. Den pågående nyindustrialiseringen i länet medför ett kraftigt ökat elbehov i takt med att industrin expanderar och samhället elektrifieras.

Just nu är tillgången till energi högre än efterfrågan i Norrbotten, men detta kommer ändras inom 1-2 år. Utbyggnaden av elproduktion och elnät måste följa industrins ökande behov av fossilfri el men i dagsläget ökar behovet på effekt och energi snabbare än nytillkommen elproduktion och utbyggnad av elnät.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har inom ramen för Norrmodellen¹ analyserat utvecklingen utifrån de industrisatsningar som bedöms ha högst sannolikhet att realiseras. Samtidigt är den sammanlagda efterfrågan som står i kö för effekttilldelning hos elnätsbolagen minst dubbelt så stor.

Resultaten från Norrmodellen visar på en mycket hög efterfrågan på effekt i Norrbotten, se grafen nedan. Prognoserna för de närmaste fem åren bedöms som relativt realistiska, men osäkerheten ökar längre fram i tiden, därav en spridning i kurvan efter 2030.

Uppskattat effektuttag i Norrbotten [MW] baserat på siffror från elnätsbolag och basindustri.

¹ **Norrmodellen** är ett arbetssätt och en samverkansmodell som syftar till att skapa bättre förutsättningar för en effektiv och samordnad elektrifiering i länet. Länsstyrelsen Norrbotten har en ansvarig och drivande roll i Norrmodellen där vi samlar länets elnätsbolag, SvK och Vattenfall samt länets alla stora industrier. Arbetet bygger vidare på erfarenheter, kunskap och nätverk från redan etablerade plattformar och initiativ, såsom AGON vid Länsstyrelsen Norrbotten, Luleåmodellen som drivits av Luleå Energi samt Energimarknadsinspektionens pilotprojekt i norra Sverige och Plattform för dialog om elmarknadens regelverk.

Stödet är avgörande för energieffektiviseringar

Länsstyrelsen i Norrbottens län välkomnar att förslaget lyfter behovet av statligt stöd för att möjliggöra energieffektiviseringar. Det finns en betydande och i dag delvis outnyttjad potential att effektivisera energianvändningen i näringslivet.

Länsstyrelsen bedömer att många energieffektiviseringsåtgärder inte kommer till stånd utan riktade statliga stöd. Ökad energieffektivitet bidrar samtidigt till stärkt konkurrenskraft, näringslivsutveckling och hållbar tillväxt. Åtgärderna är även viktiga ur klimat- och beredskapsperspektiv.

Vidare bedömer Länsstyrelsen i Norrbottens län att förslaget om stöd för mer resurseffektiv energianvändning inte överlappar befintliga stöd utan i stället kompletterar satsningar som Kraftlyftet, Klimatklivet och Industriklivet.

Enbart större energianvändare

Länsstyrelsen i Norrbottens län anser att stödet bör utformas så att även mindre företag omfattas.

En möjlig utformning skulle kunna vara att i likhet med Klimatklivet prioritera åtgärder utifrån effektivisering per investerad krona. En sådan ansats skulle kunna möjliggöra att även mindre energianvändare tar del av stödet och genomför energieffektiviseringsåtgärder.

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen i Norrbottens län anser även att länsstyrelserna bör involveras i arbetet kopplat till stödet och att det finns flera fördelar med att ge länsstyrelserna en aktiv roll i processen.

Länsstyrelsen skulle exempelvis kunna yttra sig i ärenden på ett liknande sätt som inom Regionala elektrifieringspiloter eller

Klimatklivet. Genom sin regionala närvaro kan länsstyrelserna bidra med kunskap om lokala och regionala förutsättningar.

Information om de projekt som ansöker om stöd skulle även ge länsstyrelserna bättre insyn i utvecklingen i länet. På sikt skulle detta också kunna underlätta arbetet med tillsyn och uppföljning samt möjliggöra riktade informationsinsatser.

Bakgrundsinformation

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Lotta Finstorp med handläggare Mariola Strande och Arvid Boström som föredragande. I den slutliga handläggningen har även enhetschef Anna Degerman medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.